

«Brieven van Paulus»

Onregelmatig verschijnend informatieblad van de
heemkundekring "Paulus van Daesdonck".

Redactie: Craenlaer 18

2e jaargang, nr. **9**

Nieuw-Ginneken, Maria Lichtmis 1977.

Geachte Leden,

Gaarne Uw aandacht voor onze 9e Brief.

A. Driekoningenavond.

Niet minder dan 75 leden en hun huisgenoten vierden met ons dit jaar Driekoningenavond.

Na een sfeervolle, met fakkels ondersteunde wandeling door de mist zat iedereen rond 9 uur in het "Wapen van Nieuw-Ginneken" in Galder aan het dampende worstebrood met koffie.

Jac Jespers, secretaris van de Kring vulde de rest van deze druk bezochte avond met zijn lezing over de landgoederen in Nieuw-Ginneken.

Veel interessants wist hij te vertellen over Koekelberg, Grimhuijsen, 't Hof, Daesdonck, Valkenberg, Hondsdonk, Wostenberg, Lugtenburg en IJpelaar, alsmede over de thans in Breda liggende landgoederen Weilust, Vrede en Rust, Blauwe Kei en Bouvigne.

De lezing werd gelardeerd met landkaart en dia's.

B. Adellijke Stiftdames en Vrome Begintjes heet de lezing, die drs.W.

Knippenberg maandag 28 februari a.s. zal houden voor onze Kring.

Aanvang 20.30 uur in Hotel "De Brouwers" aan de Gilzeweg te Bavel.

Willie Knippenberg is een deskundig en boeiend verteller, die met U een tocht maakt langs vele romantische kloosters en hofjes om U een indruk te geven van de invloed, die de vrouw in het dagelijkse leven door de eeuwen heen heeft gehad.

De abdijk van Thorn (Stiftdames) had vroeger veel invloed in onze streken (vooral Bavel), terwijl ook de begijnhoven van Breda en Hoogstraten niet onbekend zijn.

We rekenen op een grote opkomst. Voor iedereen toegankelijk, dus breng ook Uw buurman mee, als die de Kring nog niet kent.

C. Programma Paulus van Daesdonck.

28 februari "Van Adellijke Stiftdames en Vrome Begintjes" door drs. W.Knippenberg, 20.30 uur, Hotel "De Brouwers" te Bavel.

28 maart "Leer ze mij kennen, de Brabanders" door Jan Naaykens, 20.30 uur, "De Pekhoeve" te Ulvenhout.

mei Tentoonstelling

juni Fietstocht of wandeling.

D. Molen "De Korenbloem" te Ulvenhout (2)

Donderdag 27 januari was het weer zover, dat de molen lustig en rustig, soms fel, zijn rondjes draaide. Een heerlijk gezicht dit monument weer in al zijn glorie.

De kinderen van de basisschool "De Rosmolen" mochten gaan kijken hoe de molen weer echt draaide.

Over enkele maanden zal de molen officieel in gebruik worden genomen. Feestelijk jawel ! Een "mulderscomité" is in het geheim reeds aan het organiseren. We zijn benieuwd.

Molen "De Hoop" in Bavel kan ervaring opdoen, want die is binnenkort aan de beurt.

E. Heemkunde op school.

Op 10 januari jl. kwamen enkele onderwijzers van vier basisscholen uit Ulvenhout en Bavel samen om de mogelijkheid te onderzoeken op de basisschool een project te wijden aan het Heem waar we wonen.

Ideeën, voorstellen, plannen werden uitgewisseld.

September a.s. hoopt men te evalueren en coördineren.

F. Collectie Paulus van Daesdonck (7).

Steeds weer wordt de heemkundekring verrast met grote of kleine schenkingen voor haar collectie.

We kregen o.a. een kerststal, een strijkijzer en een rozenkrans.

De schenkers waren de families Horsten en Lodewijk te Bavel en de familie Van Hooijdonk uit Ulvenhout.

Van de familie Van Hooijdonk kregen we meerdere leuke dingen voor onze oudheidkamer, zoals oude borden en koffiekoppen, 'n anijskistje (voor de winkel) 'n meelzeef, enkele emaille schalen, 'n oude wasplank, 'n fraaie oude fles en nog meer spullen.

Ook een schoonschrijfschrift van Maria Claasen, echtgenote van de onlangs op zeer hoge leeftijd overleden Kees van Hooijdonk.

Een pagina uit dit schrijfschrift, voorbeeld van een huishoudboekje, drukken we in deze "Brieven" af.

Ook werd ons in bruikleen afgestaan een fraaie éénscharige ploeg door de heer Kees Bakx uit Ulvenhout.

Aan alle gevers hartelijk dank. We verzamelen door !

U kent onze contactadressen nog ?

A. Luijten, 't Hofflandt 36, Ulvenhout 076-612926;

A.Lodewijk, Vennekes 26, Bavel 01613-1780.

G. Carnaval in Nieuw-Ginneken.

De kranten, Ons Blad en Nieuw-Geluid staan weer vol van het carnavalsgebuieren, carnavalsclubs en carnavalsfeesten.

Las U overigens ook in "De Stem", dat de nieuwe Prins van Ulvenhout "Pierre du Bois" heet ?

Wij hebben dit trachten te vertalen in plat Ulvenhouts en we kregen: "Peer van d'n pennendijk tot de stedreef". In 't frans is 't korter, in 't Ulvenhouts duidelijker !

Overigens Paulus verzamelt ook oude carnavalskrantjes en -emblemen uit Bavel, Galder en Ulvenhout ! Denkt U aan de Kring ?

H. Nieuwejaarke-ouwe.

In "De Stem" beschreef ons lid Wim Bekkers rond de jaarwisseling het zingen langs de deur, zoals dat als een oude traditie nog leeft in onze dorpen, speciaal in Bavel in dit verhaal.

Basisschool "De Rosmolen" gaf de kinderen een kleurplaat mee met de te zingen liedjes. Een leuk initiatief !

I. Nieuwe Kringen.

Half januari is in Baarle-Nassau-Hertog een nieuwe heemkundekring opgericht. In Gilze en Rijen staat het voor de deur. We krijgen nieuwe burens !

J. Jeugdmuseumkaarten.

Ook dit jaar geven de gezamenlijke Nederlandse musea weer de jeugdmuseumkaart uit voor de leeftijd van 11 t/m 21 jaar. De kaart, die f 1,50 kost, geeft de bezitter in 1977 gratis toegang tot vrijwel alle Nederlandse musea. Deze kaart is ook in onze gemeente te koop op het adres Craenlaer 18, Ulvenhout à f 1,50.

K. Verslag gemeente-archivaris Nieuw-Ginneken.

Onlangs verscheen het verslag van onze gemeente-archivaris Dr.F. Brekelmans over het jaar 1975. Onder de vele aanwinsten o.a. een originele oorkonde (zonder zegel) uit 1652 betreffende de Cleyne Hoeve te Ulvenhout. Hiermede is ons archief zijn eerste echte charter rijk geworden. Ook lezen we dat in het najaar op de Koekelberg een muntschat werd gevonden. U ziet, niet alles haalt de krant !

L. Verschenen.

Jan Uten Houte 1947 - 1977.

Ter gelegenheid van het 30-jarig bestaan van de heemkundekring "Jan uten Houte" te Etten-Leur verscheen op 4 januari jl. deze brochure met o.m. een artikel over de brouw- en tabaksnijverheid te Etten-Leur, over de wagenmakerij en een nieuwe studie over de Lage Heerlijkheid Etten in de middeleeuwen.

P.Brooijmans, lid van deze Kring, maakte een studie over het zegel van Jan Uten Houte (1354). Het artikel bevat echter zoveel nieuwe gegevens over de middeleeuwse geschiedenis van dit dorp, dat vele eerdere publicaties hierover op losse schroeven komen te staan.

Het boekje is voor f 2,50 te verkrijgen in het museum van de Kring of op het adres Craenlaer 18 te Ulvenhout.

De mythe van de Noormannen in Nederland.

Albert Delahaye, streekarchivaris van "Nassau Brabant" (o.a. Zundert en Zevenbergen) gooit een nieuwe knuppel in het hoenderhok van de vaderlandse historici met deze brochure, waarin hij beweert dat de Noormannen nooit in onze streken waren, maar in Frankrijk binnenvielen.

Opnieuw beweert hij, dat Noviomagum niet Nijmegen, maar Noyon is.

Nijmegen is volgens hem Nieuw-Megen. De commentaren zullen heus wel loskomen Een uitgave van het archivariaat "Nassau-Brabant". (f4,50)

Shell-journaal van monumenten van bedrijf en techniek.

Jaarlijks zendt Shell rond de jaarwisseling relaties een boekje, steeds over een ander onderwerp.

Dit boekje handelt over de industriële archeologie. De discussies over wat men onder dit begrip moet verstaan zijn nog gaande, maar men is het er over eens, dat deze monumenten veel aandacht verdienen.

Geschiedenis van de familie Dirven II.

Deel twee van deze genealogie behandelt voornamelijk de derde generatie van de familie, de grafzerken in de Ned.Herv.Kerk te Etten en een aantal schepen-Dirven-zegels.

Een interessant boek van ons lid Herman Dirven en zijn team, vooral voor genealogen, die hun stam in de Baronie hebben. (f10,-)

Geschiedenis van Breda

Onlangs verscheen deel I, een facsimile uitgave van de vijftiger jaren, over de middeleeuwen (f55,-). Binnenkort verschijnt deel II. (f65,-)

M. Tentoonstelling (8)

- De Beijerd te Breda: Israël galerie Linka te gast Nederlands en buitenlandse kunstenaars en archeologie. 5 februari - 7 maart.

N. Brabants Heem.

Eind februari verschijnt weer het 1e nummer van Brabants Heem in het nieuwe jaar. De penningmeester zal alle leden van het afgelopen verenigingsjaar, die hun lidmaatschap niet opzegden, weer doorgeven voor een nieuw abonnement.

De penningmeester krijgt dan ook de rekening gepresenteerd.

Betaalde U reeds Uw contributie voor dit jaar ?

Mocht U het vergeten zijn, dat is geen rap, maar doet U het dan vandaag ?

O. Heemkundige Weerberichten (3)

In de volksweerkunde vinden we vele oude gezegden, die iets te maken hebben met Maria Lichtmis (2 februari) o.a.:

Lichtmis donker

Maakt de boer een jonker

Lichtmis helder en klaar

Maakt de boer tot bedelaar.

Lichtmis helder

De boer naar de kelder.

Als met Lichtmis de zon schijnt door de toren

Krijgen we net zoveel winter als tevoren.

Een ander oud gezegde:

Nooit is de sprokkelmaand zo fel

of ze heeft haar 5 schone dagen wel.

P. Uitspraak:

Heemkunde is het verleden

laten leven

in het heden

om het menszijn te beleven.

Huishoudboekje.

1904					1977
April	4	½ Kg boter	f	0 60	f 4 56
" "	"	2 Kg rundvleesch	"	1 80	- 20 =
" "	"	1 wittebrood	"	0 25	- 1 52
" "	5	¼ H L aardappels	"	0 60	- 21 40
" "	"	½ Kg koffie	"	0 75	- 0 80
" "	"	5 blauwe postzegels	"	0 25	- 2 75
" "	6	¼ Kg tabak	"	0 25	- 0 75
" "	"	1 Kg witte suiker	"	0 70	- 1 62
" "	7	2 L melk	"	0 16	- 2 14
" "	"	1 Kg rijst	"	0 28	- 2 29
" "	"	garen en lint	"	0 20	- 2 40
" "	8	4 M katoen	"	0 60	- 30 =
" "	"	1 Kg zeep	"	0 30	- 2,10
" "	9	2 L melk	"	0 16	- 2,14
" "	"	1 roggebrood	"	0 28	- 0 93
" "	"	1 wittebrood	"	0 25	- 1 52
" "	"	1 H L thee	"	0 25	- 1 02
" "	"	¼ Kg stijfsel	"	0 15	- 1 21
Totaal			f	7 83	f 115 =

Van de familie Van Hooijdonk te Ulvenhout kregen we een schoonschrijfschrift van Maria van Hooijdonk-Claasen. Uit dit schrift copiëren we bijgaande bladzijde, die ons een aardig beeld geeft van de prijzen in 1904. Ter illustratie geven wij in de laatste kolom de prijzen van nu. Wij praten nu over een prijsverhoging van 8% ! Tussen 1977 en 1904 zit een prijsverschil van niet minder dan 1371 % ! (De thee was waarschijnlijk 1 Hg = 1 ons. 1 Hl = 1 mud lijkt ons nog al veel)